

5 Vurdering af forsøgs-udbyttet

Det skal indrømmes, at vi næsten tog fat på forsøget med skidt samvittighed. Ganske vist syntes teorien i orden, men vi følte os dog særdeles skeptiske, — vi ventede nærmest at svarmaterialet ikke vil vise nogen som helst sammenhæng; vi troede ikke meget på, at de yderst hverdagssproglige udtryk i vore spørgsmål kunne bruges til transport af litterære iagttagelser (hvad de jo ville kunne, hvis der viste sig sammenhæng i materialet). Denne skepsis er i høj grad blevet gjort til skamme. Vi finder derfor, at der er grund til at føre forsøget videre i retning af vort hovedmål. Samtidig er der sket det, at vi undervejs ikke blot har fundet, hvad vi kunne vente med "heldet" med os, men også har fået materiale til at belyse forhold, vi egentlig ikke var ude på at belyse — dette gælder svarene om følelse og grammatik. På grund af denne rigdom i observationerne har vi fået meget mere at bearbejde end forudset. Forhåbentlig får vi tilsvarende flere resultater ud af det — vi er ikke til ende med udnyttelsen af det indsamlede materiale.

Bostrup, Brask & Hansen.
Institut for litteraturvidenskab,
Københavns Universitet.
Fiolstræde 4-6, 1171, K.

Litteraturhenvisninger

- (1) Brobeck, J. R.: Review and Synthesis (1962).
i: Pribram (ed.): Brain and Behaviour Vol. 1.: Mood, states and mind, pp. 339-359. (Nævnte skema: p. 352 f.). Penguin Books 1969.
- (2) Morton, J.: A Preliminary Functional Model for Language Behaviour. (*Internat. Audiology*, vol. 3, 1964).
i: Oldfield & Marshall (ed.): Language. Penguin Books 1968.
- (3) Tranekjær Rasmussen, E.: Dynamisk Psykologi og dens Grundlag. København 1960 (Kap. III, 2-3).
- (4) Sperry, R. W.: Physiological Plasticity (1958).
i: Dodwell (ed.): Perceptual learning and adaption. Penguin Books, 1970.
- (5) Wiener, N.: Cybernetics. MIT Press. 1958. 19².
- (6) Kennedy, J. L.: A possible Artifact in Electroencephalography. (*Psychol. Rev.*, 1959, 66).
i: Evans & Robertson (ed.): Brain Physiology and Psychology. London 1966.
- (7) Chomsky, Noam: Review of "Verbal behavior" by B. F. Skinner. (*Language*, 1959, 35).
i: Fodor & Katz (ed.): The structure of language. New Jersey 1964⁵).
- (8) Fodor, J. A.: Could Meaning be an r_m ? (1965); i: Oldfield & Marshall, se (2).
- (9) Mowrer, O.: Learning theory and the symbolic process. (Henvisning efter (8) i Oldfield & Marshall, se (2)).
- (10) Osgood, Ch.: The representational Model. . .
i: Pool, J. de Sola (ed.): Trends in Content Analysis. Univ. of Illinois Press, Urbana 1959.
- (11) *Lexicon der kybernetischen Pädagogik*. — Quickborn 1966.
- (12) Rasch, Georg: A Probabilistic Model for some Intelligence and Attainment Tests. — The Danish Institute for Educational Research. København 1960.
- (13) Bostrup, Lars: Den additive logistiske model. Danmarks pædagogiske institut. Stencilat 1969.
= A General Introduction to Rasch's Itemanalysis. (In print).

Jørgen Mønster Pedersen, Per Aage Brandt:

FLAUBERT I SKRIFTEN

En grammatologisk analyse af *Trois Contes*

- 0 Skriften og fiktionens problem.
- 1 *Skrifter i et enfoldigt hjerte*;
- 1.1 Spatialiseringen;
- 1.2 Teorien om skriften;
- 1.3 Formalisering af skriftteorien;
- 1.4 Udkast til en grammatologisk læsning af *Un coeur simple*.
- 2 *Skrift og fiktion i Saint Julien*;
- 2.1 Spatialisering;
- 2.2 Kritik af skriftteorien;
- 2.3 Kritik af den æstetiske idealisme;
- 2.4 Den grammatologiske læsning af Saint Julien.
- 3 Tekstualiteten som seksualitet i *Trois Contes*;
- 3.1 *Un coeur simple*: forskellen som uligevægt.
- 3.2 *Saint Julien*: Oedipus, 1 eller 2.
- 3.3 *Hérodias*: O, logocentrismen, den seksuelle reduktion.
- 4 *Hérodias*; fiktionen som skriftens scene.
- 5 Teksten som element, og grammanalysen som tekst.

Flauberts metafysik

C'est donc l'idée de signe qu'il faudrait déconstruire par une méditation sur l'écriture . . . une *sollicitation* de l'onto-théologie, la répétant fidèlement dans sa *totalité* et l'ébranlant dans ses évidences les plus assurées . . . Que le signifié soit originairement et essentiellement . . . trace, qu'il soit *toujours déjà en position de signifiant*, telle est la proposition en apparence innocente où la métaphysique du logos, de la présence et de la conscience, doit réfléchir l'écriture comme sa mort et sa ressource.

la théorie de l'écriture testuelle se fait dans le mouvement de la pratique de cette écriture

PROGRAMME (II), Ph. Sollers:
Logiques

DE LA GRAMMATOLOGIE (107-108)

0 Skriften og fiktionen vil være uforsonlige mystifikationer, så længe den første blot tænkes som den sidstes redskab eller medium, den sidste omvendt som den førstes hensigt, mening, teleologi. Enhver "teoretisk" model, i hvilken skrift og fiktion er fastlagt af denne relation er nødvendigvis selv en mystifikation.

Stratifikationsmodeller, hvorefter en semantisk "dybdestruktur" tænkes ikklædt en overfladesubstans, atter ikklædt sproglig substans, en "sprogdragt", endelig (yderst ude) noteret som blæk, kan ikke ventes at løse problemer, men netop tværtimod at rejse dem (ganske vist ingen ringe indsats, i teoriens dialektiske dagligliv). Hvis nemlig skrift (signifiant) forveksles med Stil, og fiktion (signifié) med Budskab, afspærres en væsentlig kendsgerning:

skriften er refleksiv; peger ikke blot ind på fiktionen, men også på sig selv (*larvatus prodeo*-motivet); skriften kan så at sige vise sig selv frem; den har nødvendigvis et forhold til sig selv, tager afstand fra sig selv for refleksivt at ved-røre sig selv;

skriftens refleksivitet er et aspekt af dens problem, som stiller store krav til den teoretiske begrebslighed, der skal gøre rede for den. Vi skal her ikke forsøge at kortlægge hele skriftbegrebets teori, men blot kommentere en aktuel påvisning af skriftproblemet påtrængende karakter og relevans for analyser af "écriture"¹ etc., og i denne forbindelse også skitsere en analyse, som påpeger arten af skriftlig refleksivitet specielt i Flauberts *Trois Contes*: den vil vise sig at være en ejendommelig Möbius-bånd-agtig selv-polemik, karakteristisk for, hvad vi da vil kalde Flauberts grammatologi, specificeret: Flauberts metafysik.

1 Skrifter i et enfoldigt hjerte

Den varm hjertede fortælling om tjenestekvinden Félicité er nødvendigvis et fortællende og skrivende forløb. Skriften "taler" ikke blot denne historie, men "atteint au seuil de la conscience . . . et y est même porté . . . à une sorte de thématization latérale". Det er problemet, og problemet er evident nok; er det oplysende at omskrive det i form af fremkomsten af en "konnotation"? En sådan formulering ville fortsat fastholde problemet² uden dermed at bringe os afgørende nærmere en analyse; vi vil forsøge en anden vej og efterhånden måske gennembore selve "denotationens" mystificerende begreb; men langsomt.

1.1 Skriften tematiseres, idet den ligesom kalder på en læsning af sig selv, som sig selv, ikke som redskab for en portrætkunst. "C'est cette même réflexion sur soi du système des articulations qu'on retrouve toutes les fois que Flaubert, très ostensiblement, laisse tourner une transition sur un seul mot . . ." Vi vil et øjeblik se bort fra "FLAUBERT, TRÈS OSTENSIBLE-MENT" og i stedet undersøge denne iøjnespringende artikulation.

" "Et elle refermait la porte" "

" "Elle l'ouvrit avec plaisir devant M. Bourais. . . " "

Der er ikke tale om samme scene i det fortalte, men om transport af en sproglig størrelse, fra sætning til sætning, fra *la porte* til *l'*, altså om henvisning i grammatisk forstand: en *anafor*. Denne anafor kalder på eller producerer en ny scene ved komplettering med fremmede størrelser mellem de kendte, som opbygger et lignende, men *andet* syntagma, hvorved fiktionen så at sige glider (et fænomen, som vil være velkendt fra enhver nogenlunde tøjlesløs konversation):

" "Et jamais elle ne parlait de ses inquiétudes" "

" "Mme Aubin en avait d'autres sur sa fille. . . " "

D'autres, og dét såvel *inquiétudes* som *bontés*, *événements*, *fois* . . . Forholdet er ikke væsentligt forskelligt fra den pronominal anaforik, som er ansvarlig for ejendommelige tekstlige forskydninger som:

" "Pour cent francs par an, elle *faisait* la cuisine et le ménage, *cousait*, *lavait*, *repassait*, *savait* brider un cheval, *engraisser* les volailles, *battre* le beurre, et *resta* fidèle à sa maîtresse" "

Det er let at se, at den nævnte betaling kun "går på" de fire første verbaler; når forholdet fremdrages, kalder det på den latter, hvormed vi møder agrammatikalske konstruktioner i almindelighed;

" "Puis elle *voulut parler* au capitaine du bateau [elle est à Ecquemauville]; et, sans dire ce qu'elle envoyait, lui *fit* des recommandations [elle est à Honfleur]. . . " "

" "Quand il *descendait* l'escalier, il [Loulou] *appuyait* sur les marches la courbe de son bec, *levait* la patte droite, puis la gauche; . . . Il *devint* malade" "

Det pludselige aspektskift (passé simple) danner ikke den ventede figur/grund-gestalt, og knytter ikke sin tekst til den umiddelbare præ-tekst på anden måde end ved det fælles subjekt; *elle*, *il* vandrer anaforisk gennem indbyrdes fremmede fiktive momenter, ligesom substantiverne i det første eksempel ovenfor.

Lad os kalde denne velkendte ejendommelighed, hvorved et tekstligt fragment spreder sig i teksten og dukker op *forskellige* steder som identitet, som en art tap, hvormed teksten drejer sig, når den glider mellem fiktive momenter o.s.v., skriftens SPATIALISERING⁵. Spatialiseringen er skriftens produktivitet. Svend Johansen gjorde opmærksom på en vis linearitet i Félicité-fortællingens skrift, en lige-frem-efter-næsen-bevægelse og *glemsel* om indholdet, kaldet brødskrift, *écriture-labeur*⁶; denne skrift skulle være ansvarlig for disse "chocs de la multiplicité", denne *diskontinuitet*, som stadig ryster fiktionen. Brødskriften er da en specifik spatialisering; men dens produkt kendetegner enhver spatialisering: *glemsel* om fiktionen, og diskontinuitet. Spatialiseringen er enhver skrifts væremåde; vi lægger mærke til, at vi uvilkårligt karakteriserer den negativt, som ikke-erindring, ikke-kontinuitet.

1.2 Såvidt empirien i Svend Johansens analyse. Den teoretiske begrebslighed, hvori empirien finder sted, fremgår eksempelvis af:

"Tout se passe comme s'il [le plan de l'écriture] était à mi-chemin entre le plan du langage et le plan de la fiction: "au-dessus" du langage, puisqu'il porte les liaisons, qui ont lieu dans le langage, à cette réflexion sur soi ou thématization latérale que nous y avons reconnues; "au-dessous" de la fiction, puisque nous avons pu l'analyser sans dire un seul mot de la fiction, de son espace et de cette Félicité qui s'y meut."

Skriften skulle finde sted *mellem* instanseme fiktion og sprog, fordi skriften så at sige er sprogets selvrefleksion og altså hævet over sproget, og så at sige er inferior i forhold til fiktionen, som kan holdes ude fra analysen af skriften. Vi finder begge motiver tilgængelige for kritik, og konklusionen uholdbar.

1) at skriften fører sprogets koblinger til at betragte sig selv. . .

Det er værd at bemærke, at instansen sprog som begreb ikke spiller nogen rolle under det egentlige analysearbejde, men først indføres i anledning af disse teoretiske overvejelser. Imidlertid tilskrives 'sproget' en meget væsentlig funktion: *les liaisons. . . ont lieu dans le langage*; hvad vi ovenfor har karakteriseret som anaforik, siges at finde sted i sproget, at være sprogets koblinger, — hvilket vel umiddelbart forekommer uproblematisk. Men ifølge det klassisk-strukturalistiske sprogbegreb hører anaforikken snarere under en stilistik, d.v.s. vises ud; og for en generativ-transformationel grammatik er anaforikken netop et problemområde, som aktuelt synes at tvinge det overleverede sprogbegreb til at åbne sig for et mere omfattende tekstbegreb, også rummende sprogudøvelsens rum, med andre ord skriften. Det er med andre ord mere rimeligt at antage, at de anaforiske koblinger finder sted i teksten, eller i skriften. Nu står vi over for et besværligt paradoks, idet skriften altså fører skriftens koblinger til at betragte sig selv, skriften har altså en art udvendigt forhold til sig selv (derfor indførelsen af "synonymet" *sproget*, som mildner paradokset). Der er ganske åbenbart tale om en stratifikationsmodel, omfattende skrift, sprog og fiktion; paradokset kræver imidlertid, at skriften — som selv-refleksion — må optræde på mere end ét plan. En nærliggende udvej, som allerede har truet med at rasere hele analysen, ligger i det overfor nævnte FLAUBERT, TRES OSTENSIBLEMENT. . . , hvorefter skriften i den Barthes'ske tradition slet og ret er den skrivende bevidsthed,⁸ en intention, som inviterer læseren til at identificere sig med sig, og som med en art pegepind kan henlede opmærksomheden på enten sprog eller fiktion, udtryk eller indhold. Når skriften altså "når bevidsthedens tærskel" og tematiseres, skulle bevidsthedstærskelen i grunden være forfatterintentionens *ostentation*, transcendent over for teksten. En sådan, i grunden impressionistisk, opfattelse ville punktere hele det teoretiske arbejde omkring skriften, for så vidt den nødvendigvis ekskluderer alle

træk, som ikke måtte være "påfaldende" og dermed "intenderede" o.s.v., d.v.s. den ekskluderer skriften som *konstant* og uomgængelig instans, for kun at hæfte sig ved skriften som lejlighedsvist ornament. Vi må tværtimod afstå fra denne udvej, og fastholde, at bevidstheden om skriften må være en skriftens bevidsthed, hvor paradoksalt dette end forekommer, og hvor store problemer det end rejser for en adækvat teori.

2) at skriften ikke forudsætter fiktionen, men kan analyseres helt for sig selv. . .

Men opdagelsen af skriften gik i høj grad over dens effekt i fiktionen: netop inkongruiteterne i det fortalte gør det muligt at få øje på tekstarbejdet som glemsel, diskontinuitet, spatialisering. Skriften er den instans, hvorved fiktionen (enhver fiktion) i sig selv er urimelig, umulig, meningsløs; skriften er fiktionens negativitet. Skrift og fiktion er forbundet ved et meget væsentligt fjendskab. Selv om man anbragte skriften "mellem" fiktion og sprog i modellen, ville de væsensforskellige forbindelser fra skrift til henholdsvis fiktion og sprog stadig være ubeskrivne gåder.

Et andet teoretisk motiv i Svend Johansens artikel peger i retning af en opfattelse, som fortjener nøje overvejelse; det er antagelsen om en homologi mellem fiktionens "struktur" og skriftens "struktur".⁹

Der gives en i traditionen indgroet læsning af tesen om en sådan homologi: skriften *mimer* fiktionen. Mediet mimer meddelelsen. Vi advarede i indledningen mod det teleologiske i denne opfattelse. En gådefuld passage synes enten at slutte sig til denne læsemåde eller at overskride den afgørende:

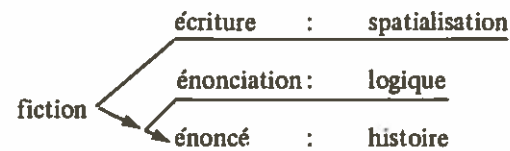
"Si, dans les écritures, Flaubert ne *décrit* pas Félicité, ni ne la laisse s'y décrire elle-même, ce qu'il fait, par contre, c'est, dans un sens très fort du mot, de l'y *écrire*. Et comme l'une des écritures, tout en formant donc, avec l'autre, les "écritures-Félicité de Flaubert", reste toujours l'écriture-labeur du conte, dans le même sens fort le conte lui-même est *écrit*."⁹

Den første helsætning læser tilsyneladende skriften som indskrift af en Félicité. Ikke en beskrivelse, men en indskriven. Dette må forstås i forbindelse med den analyserede spatialiseringstype, hvis effekt er glemsel, diskontinuitet o.s.v., hvilket er Félicités egenskaber. Skriftens egenskaber er de samme, som er tematiseret i fiktionen; skriften og fiktionen tematiserer parallelt de samme træk, de er homologt tematiserende eller strukturerende, men homologien karakteriseres med udgangspunkt i fiktionens tematisering: *det er Félicités egenskaber*, som altså fordobles eller eftergøres i skriften: skriften mimer fiktionen, og fiktionen mimer ikke, den Er! Det er den mest mistænkelige udgave af homologien. Sidste helsætning er mere problematisk. Fortællingen er selv *skrevet*, dens egenskaber som fortælling, d.v.s. som spatialisering, er selv fordoblet. Men

hvor? Enten i en usynlig bevidsthed, jvf. FLAUBERT, TRÈS OSTENSIBLEMENT, eller altså i skriften selv: skriften fordobler sig selv, i sig selv, i hvilken forstand er dette teoretisk muligt? På hvilken måde skal DANS UN SENS TRÈS FORT (læg mærke til dette TRÈS, som således afmærker diskursens bløde punkter) løse det teoretiske problem?

Vi vil i det følgende undersøge nogle konsekvenser af den tese, at homologien mellem skriftens og fiktionens egenskaber skal læses i modsat retning: *det er skriftens egenskaber* som eftergøres i fiktionen; fiktionen er skriftens metafor, en transponeret teori om skriften i bogstavelig forstand. Jacques Derrida viser, at skriften i vor metafysiske tradition står i en art gensidigt metaforisk forhold til Naturen (Guds skrift). Når fiktionen er metafor for skriften, er den samtidig teori om Naturens natur eller skrift, d.v.s. grammatologi.

1.3 Afstår vi fra den intentionale udvej, står vi med en konventionel model struktureret som en dobbelt dichotomi. På den ene side står skriften, på den anden fiktionen. I fiktionen, på den ene side en *énonciation*: en logik, et synspunkt (implicit øje o.s.v.); på den anden side et *énoncé*: selve den indre fortalte historie, i sin egen ideale objektivitet.

Hvad denne model reproducerer, er tydeligvis dén dobbelte internalisering, som først er kendt fra den vestlige religiøse metafysik (det levende menneske inddelt i krop // forstand / sjæl), derefter fra fænomenologiens reduktioner (det for bevidstheden givne først som sansegrød, derefter artikuleret i fænomener, endelig anskuet som essenser). Der er al mulig grund til at tage denne model "alvorligt"; først og fremmest fordi vi aldrig undgår den. Der er grund til at tro, at den konstituerer fundamentale begreber som historie, (ideal) objektivitet, erkendelse.

I denne model kan vi få frem, at *historien* forudsætter en registrerende *logos*, som "skriver sig bag øret", hvad der i historien er synligt eller sand-synligt, og som for så vidt samler og dimensionerer en fiktion; og at fiktionen som helhed på samme måde atter forudsætter en endelig *skreven*, nu ikke "bag øret", men faktisk på papiret, en skreven som kan være mere eller mindre gennemsigtig og trofast mod sin fiktion, og mere eller mindre egensindig. Vi kan få frem, at skriften er det "sted", hvor "det hele" bliver til: skriften op-fører fiktionen. Mit sprogs grænser er min verdens grænser, o.s.v.

Men vi kan ikke gøre rede for dette, at historien, som den til sidst foreligger i sin ideale objektivitet, omvendt giver sig til at handle om sin egen skrift. Vi kan ikke gøre rede for skriftens "refleksivitet". Vi kan ikke hermed artikulere tesen om fiktionen som grammatologi. "Indhold" er stadig det-der-er-inderst, "udtryk" det-der-er-udenfor (ovenpå), først som tænke-stil, synspunkt, logik, dernæst som skrive-stil, fragmentering af det der var Helt.

En formalisering af skriftteorien med vort sigte kan ikke standse ved denne idealistiske og dybt, skønt for en gangs skyld eksplicit, metafysiske analyse, som vil svare til den klassiske semiologis approach.

Den ideale objektivitet (eidos) kan ikke længere være sidste instans. For en "grammanalyse" må enhver instans betragtes som signifiant, hen-viser. Idealismens afgørende mulighed for at nedlægge sig selv beror således på, at den i sin egen syntaks (signifiant/signifié: stratifiering) forudsætter mere end den udnytter. Den idealistiske kánon antydtes med figuren og dens parafrase ovenfor skal ikke ganske simpelt afvises, hvilket virkelig ville være umuligt, men netop forsøges udnyttet til bunds. Dette kræver nu en ganske betydelig komplicering¹⁶ af modelarbejdet.

Først og fremmest en fundamental distinktion. Noterer vi den idealistiske kánon kort som K, skelner vi to karakteristisk forskellige udnyttelser af K. På den ene side en "sprogets fænomenologi" som den, vi allerede har skitseret (skrift/logik/historie). På den anden side en anden fænomenologi,³³ "arbejdets" – nu er vi ikke længere hos Husserl, men hos Marx –; arbejdet som skrift, glemsel, diskontinuitet, spatialisation / arbejdet som brugsværdi, logik, udarbejdelse / arbejdet som bytteværdi, historie, idealitet. Den første kánon kan omfatte såvel sprogets fænomenologi i bogstavelig forstand, altså tekstanalysen som lingvistik eller litteraturvidenskab etc., som vort kvantitative sprogs fænomenologi, pengenes model (skrift / algebra / værdi), og også andre formale praksisser, grafiske, musikalske o.s.v.; vi resumerer disse formale praksisser som "litteratur" og deres kánon som K₁. Den sidste kánon kan omfatte enhver art "real" aktivitet, for så vidt den har en "mening" (hvilket altid er tilfældet): handlen, både som arbejde i politisk-økonomisk forstand, og f.eks. mindre rentabelt arbejde som "drømmearbejde", seksuel udøvelse; vi resumerer disse reale praksisser som "arbejde" og noterer K_a.

Pointen er da, at K₁ og K_a danner en karakteristisk indbyrdes artikulation. For det første er arbejdet *repræsentativt*: en handling kan "fuldføres" og den fuldførte handling repræsenterer en øjeblikkelig værdi, idet den "værd sættes", d.v.s. giver anledning til litteratur, idet den pådrager sig et navn eller et tal. Herved bliver arbejdets eidos *signifiant* for en formal skrift¹¹. For det andet er litteraturen repræsentativ: sproghand-

Til sidst lyder kun papegøjen-helligåndens stemme i hendes indre. Samtidig indtræder også erindringen og den hermed følgende ro. Først ved hendes død forsvinder den sidste sansning helt, den endelige reduktion (jvf. ovenfor om fænomenologien) fuldføres, og hun er *felix* i stilheden, ånden, døden, sandheden. Det ialt artikulerede og gennemløbne felt kan skitseres:

<i>eidos</i>	<i>logos</i>	<i>gramma</i>
silence	voix	bruit (écriture *)
vérité	mémoire	oubli
mort	mort/vie	vie

*: "Elle se pencha sur la carte; ce réseau de lignes coloriés fatiguait sa vue, sans lui rien apprendre. . ."¹⁷

Den humane skribents medfølelse skildring er i al sin uskyld også en medfølelse med den idealistiske kánon, som styrer hans egen skrift i bogstavelig forstand. Historien om F. er en metafor for referenten, altså den "situation" eller "verden", hvori eller hvorudfra teksten er skrevet. Denne situation eller verden identificeres gennem tekstens reference som en tilværelse, hvis ydre aspekt, verdslighed, "skrift", er ond; dens *gramma* *dysforiseres* ved F.s negative forhold til den. Dens *logos* er allerede bedre, en art neutral bortvendthed, (et juste-milieu i rationalismen spillede samme rolle) en venten på den endelige *eufori*, døden som livets idealitet. Her fremstår altså en karakteristisk mod-vilje mod den lokkende, men fjendtlige "skrift" ("Elle avait eu, comme une autre, son histoire d'amour. . ."), og heroverfor en art euforisk dødsdrift, langsomt tilfredsstillet ved verdens forsvinden. Dette enkle metafysiske budskab vil naturligvis foreligge stærkt overdetermineret og i komplicerede forskydninger i tekstprogrammet. Det hører ikke til tekstens velordnede eller velordnelige denotat, og udspringer ikke desto mindre direkte af den fortalte historie. Imidlertid rammer denne metafysiske dysforisering af *gramma* og euforisering af *eidos* ikke blot tekstens referent-instans. Den sigter jo på og valoriserer K som sådan, og dermed også dén K₁, som udspringer af K_a, d.v.s. selve teksten, *sig selv som tekst*. Først ved at gennemløbe trekantens tekst — reference — referent — samme tekst, kan vi danne os et begreb om tekstens bevidsthed om sig selv, selvrefleksion. Først nu kan den anholdte udvej FLAUBERT, TRÈS OSTENSIBLEMENT gives præcis mening. For denne FLAUBERT som før-tekstlig instans må være en betegnelse for tekstens *referent*; referenten er ikke en person, men den instans, der er "ansvarlig" for teksten, og dermed for dens *vilde skrift*, dens alt for tydelige spatialisering, dens åbenlyse ondskab eller van-vid. Det, der dysforiseres i det metafysiske budskab, er den samme skrift, der

som shifter-produktion overhovedet gør metaforiciteten og dermed dette budskab mulige. Komplekset som helhed udgør altså en selv-irettesættelse, en negativ selv-tematisering. Det er en brødebetyngt, syndsbevidst skrift. Denne skriftlige syndsbevidsthed er nødvendig for en tænkning, som skal undgå at eksplicite sammenhængen mellem Litteratur og Arbejde (i vor forstand), d.v.s. undgå at gøre sig sin verdens-deltagelse klart, altså for en *ideologisk* tågelæggende semiotik; euforiseringen af *eidos*, dysforiseringen af *gramma*, neutraliseringen af *logos*, er en mekanisme, som skal *lukke* den idealistiske kánon, sætte en ideal sidste instans som absolut stopklods og hindre antagelsen om *eidos*' signifiant-position. Analysen af *eidos* som signifiant, og af metaforiciteten o.s.v., er da en påvisning af, at denne syndsbevidsthed og denne ideologi ikke er gyldige, men mystifikationer, som tjener formål, specifikke semiotiske praksisser¹⁸, som selv kun bliver tilgængelige for analyse med opløsningen af, eller snarere af-forståelsen af metafysikken.

Det bør måske præciseres: den skitserede selv-refleksion som semiotisk mekanisme synes ikke afhængig af "værkets" "kvalitet" eller overhovedet af tekstens æstetiske status. Den synes i første række solidarisk med "den givne samfundsformation" som dominerende semiotisk praksis, reproduceret i enhver heri produceret tekst, medmindre denne i afgørende forstand er *kritisk*: bestridende den metafysiske valorisering og den lukning, den giver anledning til. Flauberts tekster hører antagelig ikke til denne sidste type.

2 En kort kommentar til *Écriture et fiction dans Saint Julien*¹⁹ skal blot understrege synspunktet.

"... si les deux contes sont essentiellement différents, s'ils n'écrivent pas la même chose, ils ne doivent pas avoir la même *écriture*"²⁰.

Men i hvilken forstand skriver to fortællinger ikke det samme, i hvilken forstand kan de være væsensforskellige? Enten er de forskellige ved deres skrift, og da er sætningen tautologisk. Eller de er det i banal forstand derved at deres fortalte historier åbenbart ikke er ens. I så fald må stilen i følge gængs ekspressionisme også være en anden. En tredje mulighed ville være, at teksternes metafysiske effekt, arten af deres selvrefleksion, var forskellig. Den sidste løsning er vel den egentlig interessante, og skal senere kommenteres.

2.1 Betragter vi den specifikke "écriture-éventail"²¹ eller omtrent "paradigmatisk" skrift i fortællingen om Saint Julien, finder vi som før en spatialisering, med dens obligate effekter. Tekstens pronominal, adjektiva- le, præpositionale serier — som vi ikke skal citere — er spatialiseringer, nu ikke af et bestemt "semem", men en anaforisk gennemførelse af en

"kategori", en entitet af større abstraktionsgrad, men ikke principielt af en anden art. Til denne kategoriale spatialisering svarer som før en art forstyrrelse i fiktionen, her en samtidig-gørelse af det, som i dens historie må være tidsordnet.

2.2 Som i den først kommenterede artikel noteres en vis teoretisk uklarhed i forbindelse med problemet om skriftens og fiktionens indbyrdes status:

"... pour qu'il y ait écriture, il faudrait que nous puissions trouver, sur le plan même du langage, un phénomène tel qu'en lui se réalise, de manière concrète et non point métaphorique, cette éventuelle tendance vers la simultanéité."

Simultaneiteten, som er fiktionens *logiske* princip, skal genfindes i ikke-metatorisk: bogstavelig forstand i skriften. For at skriften kan efterligne fiktionen – eller "bekræfte" den, om man vil – må den *skrive* dét, fortællingen fortæller, i den fremhævede "sens fort", og åbenbart *mime* den indre menings væremåde ved at konkretisere den. Den indre mening må da stadig være styrende princip, og synspunktet eller i det mindste formuleringen udsætter sig for det afgørende kritiske spørgsmål om denne indre menings mening.

2.3 Artiklen opholder sig herefter netop i dette indre; her tager den nødvendige distinktion mellem logos og eidos form af distinktionen *fiction / récit*, så at *le sujet de la fiction* er synspunktets eller logikkens eller énonciationens subjekt og ansvarlig for den indre organisations simultaneiserende, indeterminerede og "hvadsomhelst-mæssige" karakter i denne tekst, en karakter som rammer den fortalte historie og dermed *le sujet de récit*, som gennemlever den som impliceret eller assistent. *Fiction* tages her i betydningen "fingeren", altså som INDRE organiserende skreven sig bag øret. Denne fingeren opfattes endelig som princippet for den ydre nedskrivning, som således negeres som skrift, netop når skriften poneres som oprindelse:

"... dans l'espace de la fiction, cet espace que Flaubert n'énonce pas, mais qu'il *écrit*, ou crée, donc sur un niveau tout à fait différent, il conduit l'aventure de Julien à la fin que nous avons trouvée. . ."

Den logiske organiseren, forvekslet med skriften, forveksles herefter med den poetiske skaberakt (som er indre, transcendental), og vi får *Flaubert conduit l'aventure*, intentionaliteten har så at sige opslugt skriften. Den karakteristiske virkning heraf er en *æstetisk* betragtning, indforstået med værkets værdi. Fra skabelsens intentionalitet til *vidunderet*:

"Du moment, donc, que le conte a effectivement réussi, qu'il est devenu cette merveille infaillible, Flaubert a *prouvé* la validité de sa fin [du conte]. Il l'a prouvée par une preuve de fait où, si l'on veut, par une

preuve du faire: on entrevoit, à côté de l'être flaubertien, toute l'importance du faire flaubertien."

Sejren for fiktionens subjekt, sejren over den genstridige skrift, som da føjer sig i en *faire flaubertien*, skal da være praktisk bevis for gyldigheden af den fortalte historie. Vidunderet og sejren beror konkret på, at "fingerens subjekt", altså logos som intentionalitet, fremmaner og nævner et vektorielt gennemorganiseret historierum, hvori historiens subjekt finder sted. Beherskelsen af skriften garanteres da af homologien mellem skriftrumets egenskaber og det logiske rums egenskaber. Men skyldes denne homologi ikke snarere, at skriften her netop er så stærk, at logikken tvinges til at svinge i samme takt? Dette ville ganske vist være mindre "interessant", for så vidt det principielt altid er tilfældet; enhver skrift er stærk. Men herved ville man undgå den opfattelse, at historien som semantisk idealitet som sådan kan sanktioneres, gives "validitet". Som ovenfor noteret har den fortalte historie eller fabel kun sin iboende gyldighed eller Sandsynlighed (*Vraisemblable*), når skriften til gengæld undertrykkes, dysforiseres. Skriften negerer enhver forudkonstitueret rimelighed, sandsynlighed, sandhed; den må nedgøres, før subjektet i det fortalte kan træde frem. Marcelin Pleynet skriver:

"Je veux dire que le tabou, l'interdit, "souscrit" (sous-scrit) toute fiction; que toute fiction n'est jamais comprise (vécue) qu'à partir de cette "sous-scription", ou "trace instituée (non pas capricieuse mais immotivée) [Derrida, op.cit.]", que les limites du sujet ne sont jamais que celles des rapports qu'il entretient avec cette "sous-scription" (qui le révèle, lui donne vie et mort), objet illimité de son désir, et de sa connaissance, qui donne son sens et son non-sens à la fable. Choisie (dans la mesure où ce choix en est un) comme fable, cette sous-scription, dès lors dans le "sujet" de la fable, restitue le sujet à lui-même, à sa question, à ses limites, à sa lecture comme limite."²²

Den vilde, spatialiserende skrift må skrives *ned*, kriminaliseres, før fablens subjekt bliver sig selv (hvad det altså aldrig kan blive).

2.4 Det måtte nu være relevant at påpege nogle analytiske konsekvenser af tesen om fablens signifiant-position, dens under-skrift og under-skrevne metafysik, netop for fortællingen om Saint Julien. Det skulle da vises, at fablens "mening", *sens*, netop er denne under-forståede jurisdiktion. Vektoriseringen af fablens rum ville antagelig aftegne sig som udvendighedens skarpe skrift, gramma, og Juliens seksualmord ville kunne læses (læse sig) som afstraffelse af skriften, – og hans forsagelse omvendt som hævndelse af logos' konstituerende indadvendthed.

Hermed antydes også et svar på spørgsmålet om fortællingernes væsensforskellighed: en forskel i "kode" og iscenesættelse af metaforen, men ikke en forskel i jurisdiktion. En forskel fra metafysik til kritik ville

unægtelig også være overraskende, mellem to nabonoveller. Desto mere fordi det må antages, at hele den Litteratur (som blok i den vestlige semiotik) der netop giver sig selv som centreret omkring ordets magt, fiktionens og eidos' RET og sandhed, falder ind under denne jurisdiktion, mens på den anden side en Lautréamonts kritiske tekstlighed (jvf. Pleynets analyse) kun træffes i margen af litterariteten (som æsoterisk poesi) og selv her er et særsyn... De tre fortællinger af Flaubert er forskellige med hensyn til "kode", men næppe heller fuldt ud forskellige i denne henseende, — hvilket ikke er ejendommeligt, dels af så at sige biologiske grunde, dels fordi en sand Fiktionsmester må sørge for at sætte sig genkendelige spor i form af idiomatiske træk, et personligt "imaginært univers" etc., en kontinuitet der sanktionerer fablen idet den sanktionerer dens herres intentionalitet. Disse kodiske ensartetheder, som i virkeligheden naturligvis strækker sig langt ud over et enkelt forfatterskab, kan også give den grammatologiske analyse, analysen af teksten som shifter og af skriftens forhold til sig selv, holdepunkter for aflæsningen af den under-skrevne jurisdiktion.

Vi skal kort opholde os ved en enkelt sådan kodisk-tematisk problematik.

3 En iøjnefaldende mulig angrebsvinkel er nemlig den, der lader fortællingernes tekstualitet(er) fremtræde gennem deres seksualitet. Holdepunkter vil her være valoriseringen af direkte påtrufne seksuelle relationer investeret i fablen.

3.1 I *Et enfoldigt hjerte* viser det sig, at alle heteroseksuelle relationer samtidig er kvalificeret som "ulige partier" i en eller anden henseende, d.v.s. *forskellen* er kvalificeret som *uligevægt*:

- 1) Mme Aubain gift med "un beau garçon" død 1809: liv / død.
- 2) Félicités tilbæder Théodore "avait épousé une vieille femme très riche": ung-fattig / gammel-rig.
- 3) Félicité — le taureau (litteral omskrivning af Théodore): "Le taureau avait aculé Félicité contre une claire-voie; [jvf.: "Théodore . . . en obtint des rendez-vous. Ils se rencentraient au fond des cours, derrière un mur . . ."] sa have lui rejaillissait à figure, une seconde de plus il l'éventrait. Elle eut le temps de se couler entre deux barreaux, et la grosse bête, toute surprise, s'arrêta." : menneske / dyr.
- 4) Nastasie Barrette, tre børn som "femme Leroux"; men "Le mari ne se montrait pas." nærvær / fravær.
- 5) Félicité — Victor som dør: liv / død.
- 6) Félicité — "un polonais": "qui déclarait la vouloir épouser. Mais ils se fâchèrent; car un matin en rentrant de l'angélus, elle le trouva dans sa cuisine, où il s'était introduit, et accomodé une vinaigrette qu'il

mangeait tranquillement": fransk / fremmed; lovlydig (jvf. "l'angélus") / kriminel.

- 7) Félicité — Colmiche som dør : liv / død.
- 8) Félicité — Loulou : menneske / dyr; derefter liv / død.
- 9) Paul — la "princesse": "elle dénigra les usages de Pont — l'Evêque, fit la princesse, blessa Félicité. Mme Aubain, à son départ, sentit un allègement." respektfuld / respektløs.
- 10) Félicité — Mme Aubain: "Leurs yeux se fixèrent l'une sur l'autre, s'emplirent de larmes; enfin la maîtresse ouvrit ses bras, la servante s'y jeta; et elles s'étreignirent, satisfaisant leur douleur dans un baiser qui les égalisait." ("La bonté de son cœur [de F.] se développa"). Kun dette forhold fremtræder positivt valoriseret og er ikke heteroseksuelt. Det er imidlertid kortvarigt, svarende til, at forskellen: tjenerinde / frue, kun — og dette understreges udtrykkeligt — er ophævet i dette favntag, en skrobelig euforisk ligevægt.

3.2 Legenden om Saint Julien begynder således:

"Le père et la mère de Julien habitaient un château. . .".

Denne fundamentale heteroseksualitet dominerer fortællingen, hvis dramatiske højdepunkt netop er drabet på forældrene, liggende i en ægteseng. Ødipus-strukturen kan gives i form af problemet: er menneskets oprindelse I (Gud, eidos):

jvf.: "A force de prier Dieu, il lui vint un fils": Julien. . . eller 2 (heteroseksualiteten, forskellen, skriften)?²³ Under Juliens messe dukker en vis lille hvid mus frem, og i denne anledning opstår hans trang til at dræbe; den kommer igen hver søndag,

"il l'attendait, en était importuné, fut pris de haine contre elle, et résolut de s'en défaire".

Julien på lur foran musehullet, med stok i hånd:

"Au bout de très longtemps un museau rose parut, puis la souris tout entière. Il frappa un coup léger, et demeura stupéfait devant ce petit corps qui ne bougeait plus. Une goutte de sang tachait la dalle. Il l'essuya bien vite avec sa manche, jeta la souris dehors, *et n'en dit rien à personne.*"

Julien bliver nu en hård hals.

"Quand sa mère l'embrassait, il acceptait froidement son étreinte, paraissant rêver à des choses profondes."

Under det store hjortebloodbad er klimax ombringningen af en hjortefamilie med far, mor og barn.

Julien dræber uden at vide det (men den fortalte historie véd det i høj grad) sine forældre i sengen, — blodet travestere sig:

"Des éclaboussures. . . sur les draps du lit. . ."

Julien får en *maurerpige*: kristen / hedning.²⁴

Først det ikke-heteroseksuelle forhold mellem Julien og den spedalske Jesus:

"Désirable-toi, pour que j'aie la chaleur de ton corps! ". . .

"Rapproche-toi, réchauffe-moi! Pas avec les mains! non! toute ta personne"

euforiseres, idet det fører vor helgen ud af den vektoriserede udvendigheds verden og ind i den forskelsløse himmel, "les espaces bleus". . .²⁵.

3.3 *Hérodias* er helt centreret omkring et incestforhold (*Hérodias* – Antipas), altså atter et umage heteroseksuelt forhold, en skandale (*Hérodias* er på én gang Antipas' niece og svigerinde); der er, som før, "noget galt" i de forhold, der konstitueres af kønsforskellen.²⁶ *laokanann* nedkalder Guds straf over *Hérodias* for dette, og fortællingens fortællende logiker lader forstå, at straffen faktisk fuldbyrdes: *Hérodias* er steril med Antipas. Antipas har en anden, men skjult kærlighed, nemlig til *laokanann*; fortællingen lader ham i bogstavelig forstand ofre den sidste for den første, det er hans syndefald: han satser på 2, i stedet for 1, af svaghed.

Seksualiteten i *Hérodias* vil i øvrigt være at finde transponeret efter den hvide mus' princip, men på langt mere kompleks måde. *Mannaëi*, Antipas' bøddel og tjener er mærket af dysforiseret *gramma*, iscenesat som tempelskænder og, hvis tekstens *anagrammæssige* træk medtages, (de insisterende gentagelser af bogstaverne *m* og *a*, som vi senere skal møde med lignende funktion), som incestuøs:

"Leur temple de Garizim . . . le centre d'Israël. . . *Mannaëi* s'y était introduit, afin de souiller l'autel. . . Il l'aperçut dans l'écartement de deux collines. . . murailles de marbre blancs. . . lames. . . montagne lumineuse. . . quelque chose de surhumain. . ."

Denne seksuelle transposition kan ikke strikt psykoanalytisk knyttes til skriverens seksualitet eller til de iscenesatte figurers; transpositionen viser hen til en seksualitet, i tekstens "semantik", som selv er *signifiant* for dens ideologiske eller evt. kritiske referent-bearbejdelse, (jvf. 1.3). Den psykoanalytiske læsning ville være en overfladelæsning og nyttig som sådan, men måtte selv funderes i en analyse af "tekstens tanker" (jvf. drommeanalysen), altså en grammatologisk analyse, i hvilken kønnet ikke er mere fundamentalt end blyanten,²⁷ men begge "motiver" står i samme *signifiant*-position overfor *reference* og DET GENERALE GRAMMA i den ideologisk/kritiske figuration.²⁸

4 Tekstens tanker, dens grammatologiske grund, kan bekvemt resumeres som forhold vedrørende den kanoniske serie:

EIDOS (1) / LOGOS (0) // GRAMMA (2)

– nemlig som signifié for tekstens signifié, og her iført en valorisering, der som angivet er afgørende for arten af denne "tænkning". Der kan da

strategisk skelnes to faser i analysen: 1) artikulationen af tekstens signifié på den kanoniske serie; 2) undersøgelsen af tekstens signifiant, dens skrift, som bevidsthed om det, den producerer som fortalt, altså som selvrefleksion, eller dobbelt-skrift, gennem-skrivning af det skrevne styret af tekstens tanker (*Mannaëi*-fragmentet ovenfor er et eksempel på en sådan gennem-skrivning, i hvilken anagrammet afmærker stedet som *gramma*-inficeret. . .)

Med henblik på (1)) kan vi artikulere det fortalte i tre direkte "denoterede" områder: det blot nævnte, helt fraværende område, L'Eternel, Dieu, for *eidos*; *laokanann* og hans fjerne, profetiske stemme, og underjordiske situation, for *logos*; endelig den myldrende orientiserede fiktion domineret af *Hérodias*, den falske, magtstræbende, sanselige, for *gramma*. Fortællingens tre markerede afsnit kan da svare til en opførelse af trichotomien.²⁹ I: en balanceret udfolden af hele trichotomien som rum. II: *logos*' offensiv (profetens tordentale). III: *grammas* defensive offensiv (profeten dræbes). En forebudet IV: *eidos* sender ny *logos* mod *gramma* (Jesus efter Johannes³⁰). Antipas er da den polyvalente helt, som snart tager *logos*', snart *grammas* parti, og som endelig vælger Salomé (*Hérodias*' inkarnation) for *laokanann*. Iscenesættelsen er tragisk (Racine), for så vidt helten tvinges mod syndefaldet, mens hans sjæl bevæger sig i modsat retning. Kodet går til *gramma*, ånden går til *eidos*, og *logos*-scenen står tom tilbage.³¹

Med henblik på (2)) skal vi først og fremmest vende tilbage til den nævnte écriture-éventail, "vifteskrift" eller snarere *katalogskrift*. Den indfinder sig ikke hvor som helst i teksten, men hvor verdens lokkende brogethed træder frem for den vage helt. Skriften er dæmpet, hvor *logos* fortælles. Den hårde skrift for det fremmedartede, ukendte, farlige o.s.v.:

Antipas opsøger *Hérodias*: "Quand il entra dans sa chambre, du *cinnamome* fumait sur une vasque de porphyre. . ."

I festsalen, stedet for det kødelige orgie, finder vi i præsentationens første linier "des colonnes en bois d'*algaumim*"; Salomés bukser er sorte og prydet med "*mandragores*", o.s.v.

Syntaktisk finder vi en karakteristisk spatial iscenesættelse af den kanoniske serie (jvf. note 31):

"Derrière le Tétrarque, un homme se leva, pâle. . .": Jacob.

Antipas er meget ofte "anbragt" med ryggen til *logos*, ansigtet mod *gramma*, – således at *logos* spatialt er indre, *gramma* spatialt ydre. På det netop citerede sted udbryder Jacob: "Mensonge! Jésus fait des miracles!", – sandhedens stemme taler fra netop denne position. Antipas hører i det fjerne *laokananns* stemme:

"Mannaëi répondit, en indiquant avec son pouce un objet *derrière eux*". . .

Og straks efter:

"Il se retourna. Hérodiade était devant lui".

I samme retning lader Phanuels introduktion sig læse:

"Mais au fond de la terrasse, à gauche, un Essénien parut, en robe blanche, nu-pieds, l'air stoïque." —

Phanuel kommer fra eidos, i hvide gevandter, bevæger sig ind i logos, og taler mod gramma:

"Il [Ph.] venait d'étudier le firmament, mais n'avancait pas jusqu'au Tétrarque, redoutant les taches d'huile qui, pour les Esséniens, étaient une grande souillure."

Hérodiade, derimod, er ikke blot udstafferet, også når hun ikke bærer smykker, men også skarpt skåret, sort mod hvidt, mærket med hastige bevægelser og udvendighed:

"Une simarre de pourpre légère l'enveloppait jusqu'aux sandales. Sortie précipitamment de sa chambre, elle n'avait ni colliers ni pendants d'oreilles; une tresse de ses cheveux noirs lui tombait sur un bras, et s'enfonçait, par le bout, dans l'intervalle de ses deux seins."

Det sorte hårs skriftstriber skiller to, løber i et interval; den skrivende skrift undlader ikke at signalere: sim, san, s'en, sein. . . laokanann er derimod blødt uldhåret, og situeret i logos' clair-obscur:

"... couché par terre sous de longs cheveux se confondant avec les poils de bête qui garnissait son dos... il disparaissait dans les profondeurs de son antre [du puits];"

Brønden kendes fra Saint Julien — heri viser den døde faders billede sig —, og optræder i endnu andre sammenhænge, hvor vaginalinterpretationen på samme måde selv kan interpreteres grammatologisk. Romeren Vitellius, proconsul, er sikkert fuldt ud gramma-signifiant; han er selv overbroderet med tegn:

"Il s'appuyait sur le bras de son interprète, suivi d'une grande litière rouge ornée de panaches et de miroirs, ayant la toge, le laticlave, les brodequins d'un consul et des licteurs autour de sa personne." —

I samme retning:

"... des publicains, serrant sous leurs aisselles des tablettes de bois."

Romerverdenen er udvendigheden; denne investering gælder også deres sprog:

"L'interprète, d'un ton impassible, redisait, dans la langue des Romains, toutes les injures que laokanann rugissait dans la sienne."

Latinet er som skriften den ydre oversættelse af det indfødte, naturlige sprog.

Sprog er overhovedet stærkt investeret, også i fortællingens diegetiske aspekt: før romerne kan trænge ind til klippens egentlige hemmelighed (profeten), må de gennem de hemmelige rum med logos-hestene, vidunderdyr, hvorom det hedder, at "un mot les arrêta". Logos er kvalitativ, gramma kvantitativ: de vidunderligt kvalificerede dyr skal straks tælles og føres på inventarlisten.

Logos er stemmen:

"Tout à coup, une voix lointaine, comme échappée des profondeurs, fit pâlir le Tétrarque. Il se pencha pour écouter; elle avait disparu."

"Ce fut d'abord un grand soupir, poussé d'une voix caverneuse."

ET PASSIM

Kroppens udtryk er liv, og bedragerisk lokkende, idet dets flertydighed synes at omfatte også eidos' træk: hellighed, død (med investeringen fra Et simpelt hjerte); Salomé danser:

"Ses attitudes exprimaient des soupirs, et toute sa personne une telle langueur qu'on ne savait pas si elle pleurait un dieu, ou se mourait dans sa caresse."

Den tragiske udvikling, som synes centreret omkring Antipas' syndefald og spaltning, inkarneres kun direkte og fuldt ud af laokanann, den blide profet i logos, hvis krop stribes af blod-tegn, idet den tvinges ud i gramma, mens ånden går til eidos' evighed;

"Du sang, caillé déjà, parsemait la barbe."

Bødlen og tempelskænderen Mannaëi er kun en krop, et dyr:

"tout son corps ayant la souplesse d'un singe, et sa figure l'impassibilité d'une momie."

Analysen kompliceres nu især af semantiske, syntaktiske, skriptive kategorier tilsyneladende investeret på begge sider af den metafysiske polemik. Vi skal kort nævne nogle få, og antyde en mulig opfattelse af deres tilblivelse. Vi har allerede udnyttet sememet LIV, som ganske givet kvalificerer gramma; logos tildeles herefter en art "halv-liv", jvf. Félicité, og laokanann i sit fangenhul, mens eidos kun nås som ÷LIV : DØD. Men denne minus-variant omkvalificeres som ækvivalent med plus-varianten "i overført forstand", d.v.s. mystificeret, og vi får "det evige liv", o.s.v.: vi kan notere *LIV. LIV/*LIV udgør herefter en tvetydighed i den semantiske investerings struktur; tvetydigheden kan på den anden side betragtes som opløst, hvor stjerne-mærkning er mulig.

Vi har ovenfor udnyttet sememet LYS (flimrende, blændende verden) som gramma-signal. Ofte er, analogt, logos kvalificeret som "halv-lys", clair-obscur; og eidos endelig som absolut mørke, ÷LYS, som analogt "slår over i" den mystificerede variant *LYS, "det evige lys", o.s.v.

Måske lader sememet KÆRLIGHED sig analysere analogt. Det er den lyslevende ydre forskels centrale udgave. Antipas elsker i fysisk forstand Hérodiade og erotiseres af Salomé. Men en "anden" kærlighed knytter ham til laokanann:

"Malgré moi, je l'aime."

Det er en rent verbal form, en "Halv-kærlighed", og karakteristisk nok her investeret som ikke-heteroseksuel. Minusvarianten skulle da være "kærlighed til Gud", den mystificerede udgave af sememet: *KÆRLIGHED.

Man kunne i samme retning nævne sememet VOLD, den ydre verdens voldsomhed, aflæselig i militariseringen af fablens sted (de romerske soldater, som skænder landet-flydende-med-mælk-og-honning). Iaokanann kan kun udøve verbal vold, i form af forbandelser, altså "halv-vold", logos' fredelige parlamentarisme. To interpretationer af "halv-volden" gives i *Hérodiad*: på den ene side er verbal vold virkningsløs i sig selv; Mannaëi, som hader Israel, bander:

"... la taille droite, le visage en arrière, les poings fermés, /il/ lui jeta un anathème, croyant que les mots avaient un pouvoir effectif.

Antipas écoutait, sans paraître scandalisé. ..."

Vor fortæller er her sikker på, at Mannaëi tager fejl, er "primitiv". Ikke desto mindre er Iaokananns egne forbandelser, når de rammer Hérodiad og gør hende steril for sin syndigheds skyld, faktisk effektive, som nævnt. Logos har åbenbart kun magt, når Gud står bag dem, når de altså har opbakning i eidos, som gør Iaokananns vrede til Guds vrede, en *VOLD (støttet af forestillinger om syndflod, dommedag o.s.v.).

Vi skal ikke her studere lignende komplekse investeringer af syntaktisk og skripturel art, men blot atter understrege det synspunkt, at teksten åbenbart som semantisk-syntaktisk-skripturel institution eller så at sige skrift i tre planer, får hele sin "mening" fra en ekstra-tekstlig operation, som iværksætter en tekstens teori, der regulerer teksten selv, efter skemaet:

således at teksten "i sig selv" fremtræder som en *iscenesættelse* af en *ideologi* (K'), som gennem teksten (som SHIFTER) holdes op for øjnene af den skrivende-og-læsende instans (Ka, referenten). Teksten opfører et tilsyneladende uskyldigt skuespil, som er en formning eller bearbejdelse af skriver-og-læser efter en ideologisk matrix.³² Denne operativitet vil forblive skjult for en fænomenologisk-indforstået betragtning, fordi den forudsætter en overskridelse af eidos, en realisering af tesen om eidos' signifiant-position, og dermed en overskridelse af den metafysik, tesen gør synlig.³³

Anlagt på Flauberts *Contes* synes den grammatologiske analyse at vise, at den her opererende ideologiske matrix er fundamentalt metafysisk. Dette forhold får betydning for det diskuterede problem om skriftens selvrefleksion, idet denne selvrefleksion tager form af en selvfstraffelse: når det er muligt at isolere specifikke "skrifter" i disse tekster, en *écriture-labeur*, en *écriture-éventail*, o.s.v., skyldes det, at netop *den beherskede skrift*, dompteret af referenten som syndsbevidsthed, produce-

ret af reference-arbejdet, disse lejlighedsvisse momenter, hvor den vilde skrift synes at lystre princippet i det den fortæller, og som fortælleren forstår, *er synlig*. Paradoksalt nok må det derfor strengt taget hævdes, at disse fremhævede skrifter, denne *kursiv*, netop *ikke* er SKRIFTEN som gramma, men kun episoder af et mislykket korstog. Skriftens herre er altid allerede overvundet, og netop derfor må den metafysiske skrift – som umulig selv-negation – insisterende fortsætte og atter fortsætte. Den Flaubertske skrift er tragisk, for så vidt den stadig må sørge over sin egen uovervindelighed, ("lidenskabens sejr", som Racine korrekt pegede på). Men denne tragedie kan hermed betragtes *udefra*.

5 Den grammatologiske analyse står i den besværlige situation, at den på én gang må grundlægge sig selv og samtidig foretage sig noget nyttigt. I denne situation vil den sikkert blive stående. Vi kan antyde nogle karakteristiske træk ved denne situation:

1) *Empirisk* er der tale om en "reducerende" og formal approach, forskellig fra den idealistiske væsensforskning og dennes obligatoriske skriftblindhed; men der er på den anden side ikke tale om en formalisme i konventionel forstand, hvor skrift, syntaks eller semantik kunstigt søges isoleret, og analysen foregiver at "se bort fra" visse niveauer og "immanent" analysere andre. Disse konventionalismer vil altid foretage sig andet end det teoretisk vedgæede. Der er snarere tale om en forskning, som tager såvel formalisters som essentialisters resultater på ordet, og derefter overskrider dem, i retning af tekstens social-semiotiske arbejde, dens faktiske deltagelse i "samfundslivet" og dets konstituerende ideologisering/af-ideologisering.

2) *Teoretisk* må den grammatologiske analyse være sig bevidst som "videnskab", d.v.s. som videnskabelig tekst. Som tekst er den selv skrift-refleksiv og udsat for stadige metafysiske tilbagefald, som kan lamme dens egen opereren, helliggøre dens videnskabelige "denotat" som Sandt Resultat og standse den principielle selv-afmystificering, som skulle gøre den selv absolut sårbar.

Per Aage Brandt
Jørgen Monsther Pedersen
maj, juli 1970.

Noter:

- 1 Begrebet *Écriture* har siden la nouvelle critique gjort stor lykke i litteraturvidenskaben, uden dermed at vinde mærkbart i teoretisk afklaring. Tilsyneladende gør det sig kun med meget store vanskeligheder fri af sin intentionalistiske arv, påført især af Roland Barthes: Qu'est-ce que l'écriture, LE DEGRÉ ZÉRO DE L'ÉCRITURE, 1953. Jvf. P. Aa. Brandt: Barthes og den semiologiske model, *poetik III*, 1-1970. Vi diskuterer i det følgende to bemærkelsesværdige danske bidrag til den litterære skrift-analyse: Svend Johansen: *Ecritures d'Un Coeur simple*, Revue Romane II.2-1967; da. Fornsprog i Et enfoldigt Hjerter, in 60'ernes danske kritik, v. Søren Schou, 1970; *Ecriture et fiction dans Saint Julien l'Hospitalier*, Revue Romane III.1-1968.
- 2 Denne klassiske løsning består i oprettelsen af en "anden" betydning "ved siden af" den umiddelbare; det er en navngivningsakt, snarere end en begrebslig udarbejdelse. Jvf. for denne løsning, Svend Johansen: La notion de signe dans la glossématique et dans l'esthétique, TCLC 1949.
- 3 Vi gengiver blot Svend Johansens eksempler.
- 4 S. 115.
- 5 Jacques Derrida: DE LA GRAMMATOLOGIE, s. 59: L'espacement en général, spatieren, udskyden, differeren, gen-tagelse, som konstituerende for skrift i almindelighed. Julia Kristeva: SEMEJOTIKE, s. 182 anvender termen *spatialisation* mere specielt om genoptagelse af "fremmed" tekst, intertekstualitet; for så vidt fremmedheden ikke gøres afhængig af, om værk-grænsen overskrides, kan der være tale om samme begreb.
- 6 *Ecritures d'Un Coeur simple*, s. 113. Schou, s. 226.
- 7 Ibid.
- 8 Også Kristeva eller Kristevas pen begår undertiden denne fejltagelse, jvf. Pour une sémiologie des paragrammes: "Cette lisibilité du fermé ouvrant vers l'infini n'est ACCESSIBLE complètement qu'à CELUI QUI ÉCRIT. . ." (op.cit. 180); "Ainsi dans le paragramme d'un texte fonctionnent tous les textes de l'espace LU PAR L'ÉCRIVAIN. . ." (op.cit. 181); "L'ÉCRIVAIN DISPOSE de l'infinité potentielle des signes. . ." (op.cit. 186). Vore majuskler.
- 9 *Ecritures*, s. 119.
- 10 Skitseret i P. Aa. Brandt: Indledning, Derrida: Om grammatologi, 1970.
- 11 R. Barthes: L'écriture de l'événement, Communications 12, 1968, er i denne henseende tankevækkende. Maj-demonstranterne læser deres handling reciteret af reporters over radioen, dirigerer deres aktion direkte efter denne tilbagekobling.
- 12 C. K. Ogden, I. A. Richards: The Meaning of Meaning, 1960¹⁰; s. 11. B. Malinowskis essay heri er af allerstørste interesse, se især s. 324, hvor en variant af trekanten anføres svarende til "Language of Ritual Magic" vil have en *shifters* egenskaber i vor forstand. Skal Den famose trekant overhovedet gores relevant for disse overvejelser, må det imidlertid først præciseres, at hjørnet *symbol* må interpreteres som *tekst* (K₁), ikke som det, O. og R. tænker på; reference (or thought) må være den ekstra-sproglige i sproget fastholdte fikтивitet; *referent*, som hos O. og R. er selve sagen ude i verden, må være den fakticitet, hvorudfra der skrives, læses o.s.v., og hvortil 'her', 'nu' og enhver fikтивitet henviser; dette sidste greb vil især være fremmed for den positivistiske spekulativitet, der nedkommer med disse trekanter (jvf. i samme retning en vis Nelson Goodmans notationsteori, Languages of Art — An Approach to a Theory of Symbols, 1968; introduceret i *poetik III*, 1-1970).
- 13 Forskel — gentagelse — identitet, i denne rækkefølge, er centrale motiver i J. Derrida: La Voix et le phénomène (hvor Husserl synes at læse i modsat retning), som i Gilles Deleuze: Différence et répétition (PUF 1969).
- 14 SANDHED opfattes i denne forbindelse nødvendigvis som effekten af henvisningen fra reference til referent, et synspunkt som er Ogden og Richards dybt fremmed, og som naturligvis må funderes.
- 15 Den sprogfilosofiske model må altså metonymisk holde for ved etableringen af grammatologiens karrikatur af metafysikken som semiologisk helhed, også som "teori" om verdens Logische Aufbau. . . Den angelsaksiske sprogfilosofi er i almindelighed et kosteligt eksempel på den klassiske reduktion af verden til det sprog, der er "dens grænser". Verden er her en metafor for sprog!

16 *Écritures*, s. 119.

17 Ibid. 117.

18 Jvf. J.-L. Baudry: Le sens de l'argent, in *Théorie d'ensemble*, 1968. Kapitaliseringen forudsætter en produktionsform, hvis princip er en idealisering af varen, en mystificering af eidos.

19 Jvf. note 1.

20 S. 31.

21 S. 37.

22 Marcelin Pleynet: Lautréamont par lui-même, 1967; s. 119.

23 Vi forsøger altså at artikulere en mytisk læsning af den tamme litteraturs vilde tanke, i forlængelse af C. Lévi-Strauss: La structure des mythes, in *Anthropologie structurale*, 1958, jvf. s. 239: . . . le mythe d'OEdipe offre une sorte d'instrument logique qui permet de jeter un pont entre le problème initial — nait-on d'un seul, ou bien de deux? — et le problème dérivé qu'on peut approximativement formuler: le même nait-il du même, ou de l'autre? (Vi kursiverer). Således læser vi skemaet, s. 236:

OEdipe épouse	=	rapports de paren-	=	négation de l'auto-	=	2 poneret
Jocaste, sa mère		té surestimés		chtonie humaine		

OEdipe tue son	=	rapports de paren-	=	position de l'auto-	=	1 poneret
père Laïos		té sousestimés		chtonie humaine		

OEdipe immole	=	négation de l'autochtonie	=	2.poneret
le Sphinx				

OEdipe	=	persistance de l'autochtonie	=	1 poneret
"pied-enflé"				

For moment 3 vil Lévi-Strauss' note s. 238 være af interesse; Sfinxen kan sammenholdes med heksen, fallos-moderen o.s.v.; at løse Sfinxens gåde er at fuldføre den første incest, opnå erkendelse og indstifte seksualiteten. M. Merleau-Ponty: Fra Mauss til Cl. L.-S., in TEGN, København 1969, sammenholder her myten og neurosen i Freuds læsning. Den litterære neurose, der er vort objekt, viser sig dog mere gennemreguleret end myten ifølge Lévi-Strauss, på to punkter: 1) indførelsen af den neutrale term, logos, synes ny (tese: karakteristisk for en industriel mytologi); 2) ikke blot en retningsløs og uafsluttet mediering mellem de kontradiktoriske principper, men stadig en negation af dét, der sætter sig selv (2), og en position af dét, der stadig falder sammen (1).

24 Ikke desto mindre må dette heteroseksuelle forhold karakteriseres som ikke-dysforiseret. Pigen præsenteres: ". . . les rideaux d'une tapisserie se relevèrent, et une jeune fille parut./ Ses grands yeux noirs brillaient comme deux lampes très douces. Un sourire charmant écartait ses lèvres. Les anneaux de sa chevelure s'accrochaient aux pierres de sa robe entr'ouverte; et, sous la transparence de sa tunique, on devinait la jeunesse de son corps. Elle était toute mignonne et potelée, avec la taille fine. . . . Donc il reçut en mariage la fille de l'empereur, avec un château qu'elle tenait de sa mère; et, les noces étant terminées, on se quitta, après des politesses infinies de part et d'autre." (Vi kursiverer). En lignende maurerpige giver anledning til intrigen i *Hérodias*, idet denne datter af arabernes konge vrages af Antipas til fordel for *Hérodias*, hvilket udløser araberoffensiv. Maurerpigens blidhed fremtræder her i skarp opposition til den hårde lastefulde *Hérodias*, som i følgende replik anklager Antipas, for "indifférence" (!), "mollesse", "lâcheté". "Tu es comme lui /le peuple/, avoue-le! et tu regrettes la fille arabe qui danse autour des pierres. Reprends-la! Va-t'en vivre avec elle, dans sa maison de toile! dévore son pain cuit sous la cendre! avale le lait caillé de ses brebis! baise ses joues bleues! et oublie-moi!" — Det heteroseksuelle forhold til maurerpigen er således artikulert i opposition til på den ene side den markerede dysforiserede seksualitet, princippet 2, og på den anden side den markerede euforiserede seksualitet, princippet 1. Der er tale om en "intermediær" seksualitet, ganske vist som heteroseksualitet kvalificeret som forskel (hvid/sort; kristen/hedning); men med et specifikt og distinktivt træk: *afstand*. Et sted er herren Julien tungsindig. Maurerpigen som tjenerinde: "Souvent elle lui jetait des fleurs au visage; accroupie devant ses pieds, elle tirait des airs d'une mandoline à trois cordes; puis, lui posant sur l'épaule ses deux mains jointes, disait d'une voix timide: "Qu'avez-vous donc, cher seigneur?" — Den intermediære seksualitet danner en instans "en suspens" mellem himmel og jord; det er en — som fortælle-forløbet også demonstrerer — skørbelig

balance, som skal afvende den seksual-religiose udradering af verden, som er den logiske konsekvens af valoriseringen (dysforiseringen af verden). Forholdet gives også spatialiseret: Julien og pigen bor i et murerslot; over slottet er himlen "continuellement bleu"; det er bygget i hvid marmor, men dets rum er mørke og dekoreret som grotter (huler), der er svale springvand i salene og tavshed overalt; slottet ligger mellem skoven og himlen: mellem 2 og 1. For denne sexologi, som samtidig er en teologi, men især en semiologi, for så vidt den er en elementær afprøvning af muligheden af et "noget" over for et "noget andet", indfører vi et karakteristisk O mellem eidos' 1 og grammas 2. Vi følger her Julia Kristevas overvejelser over det europæiske tegns problematik: Kristeva, *Le texte clos* (IV. La fonction non disjonctive du roman), Semeiotike: "... dans notre civilisation... l'hymne à la disjonction conjonctive se transforme en une apologie d'un seul des termes oppositionnels: l'Autre (la Femme), dans lequel se projette et avec lequel fusionne après le Même (l'Auteur, l'Homme). Du coup, il se produit une exclusion de l'Autre qui se présente inévitablement comme une exclusion de la femme, comme une non-reconnaissance de l'opposition dexuelle (et sociale)..." (s. 130) i Kristevas regi ville vor trichotomi tage sig således ud:

eidos (1)	/	logos (0)	//	gramma (2)
non-disjonction		disjonction		disjonction conjonctive

Ifølge non-disjunktionen ansues partnerne som fordobling af én (1), sandhed: som sandhedsværdien af "true + true" er true; i disjunktionen (som er eksklusiv) ansues partnerne som forskellige i henseende til sandhedsværdi: true / false vs herre / tjener; "true + false" er ne-utrum, O. I den konjunktive disjunktion er partnerne ikke adskilt i henseende til sandhed, og komplekset kan alligevel ikke betragtes som fordobling af én sandhed: "false + false" er false, d.v.s. slet og ret forskel. Kristeva: "... une pratique sémiotique hiéroglyphique basée sur la "disjonction conjonctive" (la négation dialectique) qui est aussi et avant tout une disjonction conjonctive des deux sexes irréductiblement différenciés et en même temps pareils." (ibid.).

- 25 Jvf. Svend Johansen: *Écriture*, s. 48. Her analyseres fiktionens bevægelse som en fastholden og sidste understregning af det vektoriserede rum, alene støttet på argumentet, at legemets vækst først bringer det i berøring med væggene, derefter sprænger det hyttens tag. Flauberts tekst er:

"Alors le lépreux l'étreignit; et ses yeux tout à coup prirent une clarté d'étoiles; ses cheveux s'allongèrent comme les rais du soleil; le souffle de ses narines avait la douceur des roses; un nuage d'encens s'éleva du foyer, les flots chantaient. Cependant une abondance de délices, une joie surhumaine descendait comme une inondation dans l'âme de Julien pâmé; et celui dont les bras le serraient toujours grandissait, grandissait, touchant de sa tête et de ses pieds les deux murs de la cabane. Le toit s'envola, le firmament se déployait; — et Julien monta vers les espaces bleus, face à face avec Notre-Seigneur Jésus, qui l'emportait dans le ciel." En endelig Aufhebung i eidos' forskelsløshed kan næppe iscenesættes mere indlysende: alle sanser sublimeres, alle konturer udviskes, rummet udfyldes.

- 26 Incest-forbudet, som tilsyneladende er solidarisk med konstitueringen af de kapitaliserende kulturer, kan måske i almindelighed karakteriseres som heteroseksualitetens travestering og dysforisering, ud-skydelse. Den der tager seksualpartner uden for sit ophav eller blod, må handle, altså vurdere, altså skrive, under en eller anden form. Hverken skriften eller seksualiteten er her nødvendigvis primær.

- 27 Jvf. J. Lacan: *Die Bedeutung der Phallus*, samt *La Direction de la cure*, 1958.

- 28 Horkheimer og Adorno analyserer i *Dialektik der Aufklärung* (1947) forholdet mellem kroppen og kulturen: "Hedkærligheden til kroppen farver al nyere kultur. Kroppen hånes og puffes nok en gang som det underlegne og trælbundne og begæres samtidig som det forbudne, tingsliggjorte og fremmede... Den tvungne grusomhed og destruktion udspringer af organisk fortrængning af nærhed til kroppen..." Videre, "i den frie seksualitet frygter morderen den tabte umiddelbarhed... hans offer repræsenterer for ham det liv, der overstod splittelsen, det skal knækkes og universet kun være støv og abstrakt magt." Den tyske analyse synes ganske parallel med vor, i sin ordlyd. Men fra vort synspunkt 1) overfladisk ved sin naive tilbageføring til en bestemt isotopi, "kroppen", som forklarende sted, altså uden at problematisere selve kropsbegrebet; 2) for begrænset: hvad der siges i anledning af den tyske nazisme, er almindeligheder, som griber

dybt i den vestlige kulturalitet; 3) uklar: som modsætninger til det nazistiske trauma gives størrelser som menneskets *enhed*, *nærhed* til kroppen, *umiddelbarhed* o.s.v. — begreber som netop hører hjemme inden for traumat og dets funderende metafysik, in casu Hegels.

- 29 Opførelsens rytmik vil være forskellig i de tre fortællinger. *Félicité-forløbet* er åbenbart en bevægelse fra gramma mod eidos, idet personen Félicité tjener som "pegepind", bevægelsens index. *Saint Julien-forløbet* er mere komplekst; en figur kun bestående af eidos over for gramma giver anledning til første *chasse fantastique*, hvorefter (efter dette syndefald, denne katastrofe) logos holder det hellige seksuelle korstog i ave; den ny katastrofe er forældredrabet (OEdipe tue son père Laios), hvorefter en forstærkning af logos er nødvendig: eremitagen; først fra denne position bliver den eidetiske forløsning til sidst mulig. *Hérodias-forløbet* er umiddelbart mere problematisk, idet ingen hovedskikkelse frembyder sig som ubetvivleligt index for bevægelsen; som antydet er der grund til at hæfte sig ved laokanann, som fra sin logos-position spaltes, idet hans krop efter henrettelsen markeres som gramma, mens hans sjæl tager plads i eidos: laokanann dækker hele paradigmet.

- 30 Profetens tunge, underfulde hoved båret ud i verden, på sidste side, er en art ekko af hans ord: "Pour qu'il croisse, il faut que je diminue." (Joh. III,30) Hovedet, som angiveligt bliver stadig tungere, nu da kroppen er løst fra det, udfolder dels den obligate kropsmetafor, hvorefter eidos vil være hovede, logos overkrop, gramma underkrop, dels profetien om en ny logos: Jesus.

- 31 Barthes (*Sur Racine*, 1957) bemærker artikulationen af det tragiske sted: la Chambre; l'Antichambre, l'Extérieur; scenen er logos: l'Antichambre, omgivet af på den ene side gramma, l'Extérieur, på den anden side eidos, kongens eller Guds eller faderens hellige rum.

- 32 Denne bearbejdelse var en hovedpointe i P. Aa. Brandt: *Fiktivitet og semiologi, poetik* II.2.1969; jvf.: "det sagte har "kraft", fordi det konstituerer sandsynlighed...", resumeret: signifiant = signifié (s. 51). S-é er prædikat til S-ant. o.s.v.

- 33 Overskridelse i samme forstand som den, hvori Marx siges at overskride varens fænomenologi, idet varens immanente kvaliteter herefter ikke forsvinder for den industrielle oplever, men forklares udefra, udfra en videnskabelig opfattelse eller model. Analysen af arbejdet er helt analog; arbejdets fænomenologi overskrides i den videnskabelige erkendelse af markedets (o.s.v.) konstituerende betydning for arbejdsværdien...

NOTE

R. Barthes: "S/Z", Essai. Collection "Tel Quel", Éditions du Seuil, 1970, 277 s.

Den mystificerende titel signalerer et prekært paradigme i Balzac-novellen "Sarrasine", her (i sin intertekstualitet) objekt for Barthes' analyse-praksis. (Novellen er anført in extenso som annekst til "S/Z").

Samme praksis, der bedst kan karakteriseres som en parafrase (i betydningen: én *écritures* passage gennem en anden), søger at udløse tekstens "meninger" eller "stemmer", i.e. konnotationer (i vid, barthes'k bemærkelse — uheldigvis!) af dens enkelte udtryksfragmenter, hvor disse konnotationer registreres som lige så mange "spor" af det altid allerede læste, skrevne, set, levede (dette "empiriske referens-rum" repræsenteres hos Barthes af et syndrom af koder, der udgør et netværk, en topik, hvorigennem teksten passerer — eller snarere, *idet* den passerer derigennem bliver den tekst). De systematisk udledte konnotationer tjener imidlertid ikke til at etablere tekstens endegyldige struktur eller "sandhed" — de re-grupperes ikke med henblik på en "meta-mening" — men derimod til at bekræfte tekstens pluralitet (selv om den er sparsom). Dette vil ikke være en liberalisme, der tildeler hver kritik (psykologisk, tematisk, etc.) en sandhedspart, men en sætten af "menings-pluraliteten" som tekstens væren.

Da "Sarrasine" således, i forhold til den (ideale) absolut "plurielle" tekst, repræsenterer en moderat pluralitet, former Barthes' analyse sig naturligt som en fiksering af den "klassiske" teksts "moderathed" — dens reductive determinationer, såvel som dens "ekspansive". Gennem sin kontestation af den klassiske (borgerlig-didaktiske) tekst, af en given historisk/ideologisk "sandsynlighed", bekender "S/Z" sig til "Tel Quel"-gruppens aktuelle tekstteoretiske bestræbelser; dermed er også springet taget fra den "immanente" strukturelle analyse, som Barthes har skitseret i "Introduction à l'analyse structurale des récits" ("Communications" no. 8), til den ligeledes dér skitserede "anden semiotik", der skulle give sig af med også at beskrive traditionelt ikke-tekstlige systemer.

Mikael Westergaard-Nielsen

Jørgen Mønster Pedersen:

UDVISKNING AF EN METAFYSIK

På vej mod en generel Numismatik

L'argent devient par convention l'unique moyen d'échange en vue de satisfaire des besoins réciproques. Aussi porte-t-il le nom de NUMISMA parce qu'il procède non de la nature mais de la loi (nomos).¹

Aristoteles

- 0.1 Kritik af tidligere analyser.
- 0.2 Analysen må være dialektisk materialistisk.
  - 1.1 Ødipus-myten's forbindelse med incesten.
  - 1.2 Incest-forbudet er distributionelt bestemt.
- 2 Sexualiteten.
  - 2.1 Sexual-arbejde og økonomisk arbejde.
- 2.2.1 Sexualiteten som reproduktion.
  - 2.2.2.1 Erotismen.
  - 2.2.2.2 Samfundets repression.
- 2.3 Sexualiteten afslører sin metafysik.
- 3. Sproget.
  - 3.1.1 Kritik af den saussure'ske lingvistik.
  - 3.1.2 Æstetik og forståelighed.
  - 3.2.1 Materialiteten som uforståelighed.
  - 3.2.2 Samfundets repression på uforståeligheden.
- 3.3 Lingvistikken afslører sin metafysik.
- 4 Økonomien.
  - 4.1 Kritik af økonomien.
  - 4.2.1 Brugsværdien.
  - 4.2.2 Bytteværdien.
- 4.3 Økonomien afslører sin metafysik.
- 5. En generel Numismatik.
  - 5.1 Økonomiens numismatik.
  - 5.2 Sprogets numismatik.
  - 5.3 Ødipus-komplekser og lov-komplekser.
  - 5.4 Sexualitetens numismatik.
  - 5.5 Numismatikken afslører Metafysikken.